

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola J. A. Komenského Louny, Pražská 101

Adresa: Pražská 101, 440 59 Louny

Identifikátor školy: 600 082 881

Termín konání inspekce: 8. března – 12. března 2004

Čj.:	f1-1043/04-2005
Signatura:	kf3cx107

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti základní školy v předmětech český, anglický, německý jazyk a matematika (na 1. a 2. stupni), přírodověda na 1. stupni, zeměpis, fyzika, přírodopis, chemie na 2. stupni vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a ve školní družině
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve výše uvedených předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a ve školní družině
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve výše uvedených předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola J. A. Komenského Louny, Pražská 101 byla zřízena zřizovací listinou ze dne 30. prosince 1992 a o dva roky později dne 8. 9. 1994 zřizovací listinou (bez čísla jednacího) pod názvem **Základní škola J. A. Komenského** jako příspěvková organizace. Poslední zařazovací listina č.j. 229/99-KÚ ze dne 7. 9. 1999 zařazuje školu k 1. 9. 1999 do sítě škol pod názvem **Základní škola J. A. Komenského Louny, Pražská 101**. Tato zřizovací listina uvádí kapacitu základní školy 560 žáků, školní družiny 140 žáků a 500 jídel denně ve školní jídelně. Školní družina jako součást základní školy vyvíjí činnost v sousední budově v ulici Hilbertova 77.

V době inspekční návštěvy docházelo do školy 530 žáků, ve školní družině bylo zapsáno 130 žáků a ve školní jídelně bylo připravováno průměrně 130 svačin a 480 obědů denně.

Škola, která se nachází v historické budově, oslavila na podzim roku 2003 své 135. výročí od otevření. Nyní plní v 1. a 2. ročnících vzdělávací program Základní škola č.j. 16 847/96-2, ve 3. – 9. ročníku program Základní škola s rozšířenou výukou jazyků č.j. 16 333/96-21 (v současné době nabízí výuku anglického, německého, francouzského a španělského jazyka). Poskytuje vzdělávání i 14 dětem cizinců.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Pozitivním znakem personálního obsazení výuky je vysoká pedagogická způsobilost učitelského sboru. Výjimku tvoří obsazení profilového předmětu – anglického jazyka, kdy vedle dvou vyučujících plně odborně a pedagogicky způsobilých (dále i OPZ) vyučují i dvě učitelky dosud nekvalifikované. Vedení školy se snaží maximálně využít učitelů vzhledem k jejich OPZ, nemůže však zajistit odbornou výuku občanské, rodinné, výtvarné a částečné tělesné výchovy. Výuku těchto předmětů inspekce blíže nesledovala. Dva výchovní poradci (každý pro jeden stupeň základní školy) potřebnou kvalifikaci dosud nemají.

Provozní řád školy obsahuje i organizační strukturu školy a umožňuje efektivní řízení provozu a výchovně-vzdělávacího procesu, obsahuje potřebné přenesení kompetencí na další spolupracovníky, kteří tvoří širší vedení školy (ředitel, zástupce ředitele, hospodárka, vedoucí vychovatelka, vedoucí školní jídelny a školník). Systém týdenních porad vedení školy a provozních porad, forma nástěnek v budově školy a ve sborovně umožňuje kvalitní přenos potřebných informací všem místním zaměstnancům. Zápisy z jednání pedagogické rady (jsou pořizovány na počítačích) a zápisy ze schůzek metodických orgánů svědčí nejen

o projednávání operativních záležitostí, ale i o zařazování pedagogických aktualit a informací o moderních formách vyučování, jak jsou získávány na školení a pracovních seminářích. Zlepšením funkčnosti metodických orgánů tak škola reagovala na doporučení v předchozí inspekční zprávě (viz IZ č.j. 063 71/99-2500)

Všem učitelům je umožňována účast na dalším vzdělávání tím spíše, že ve škole je zřízeno detašované pracoviště Pedagogického centra Ústí nad Labem. Všichni vyučující prošli kurzy počítačového minima (SIPVZ), vedení školy usiluje o to, aby každý učitel navštěvoval také jazykové kurzy a zlepšil si tak schopnost komunikovat v jednom ze světových jazyků (dosud navštěvovalo 13 učitelů kurzy v anglickém jazyce a 4 v němčině).

Kontrolní činnost vedení školy je plánována na celý rok a je podrobně rozpracována do měsíčních plánů. Ty se snaží postihnout celou šíři života školy a plnění měsíčních plánů je pravidelně vyhodnocováno a s výsledky jsou zaměstnanci seznamováni (učitelé i na nástěnce ve sborovně). Hospitační činnost ředitele a zástupce nestačí svou četností pokrývat všechny ročníky a předměty (v loňském roce to bylo například celkem 23 hospitací) a to je příčinou toho, že nebyly včas zachyceny signály o závadách s průkazným vedením záznamů o plnění osnov v třídních knihách (viz dále).

Pro přiznávání osobního příplatku a mimořádných odměn má vedení školy zpracována veřejně přístupná kritéria a provádí hodnocení práce zaměstnanců. Ve zmíněných kritériích zvýhodňuje vedení školy mimoškolní aktivity, vedení kroužků a kontakty s jinými subjekty stejně jako účast na vzdělávacích akcích.

Výroční zpráva má sebehodnotící charakter a je solidní základnou plánování práce v novém školním roce.

Personální podmínky pro výchovně-vzdělávací činnost ve škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům hodnotí Česká školní inspekce jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuka probíhá v historické budově školy, jejíž vznik se datuje rokem 1869. V uplynulých letech prošla rozsáhlými opravami a úpravami (sociální zařízení a žákovské šatny, propojovací chodby se školní družinou v ulici Hilbertova, zřízení několika dalších menších učeben apod.). Třídy jsou vesměs dostatečně velké, světlé a esteticky vyzdobené a především na 1. stupni vybavené učebními pomůckami. Školní nábytek je buď nový, nebo opravený. Výuka probíhá v kmenových třídách, pro odbornou výuku slouží tři jazykové učebny, učebna výpočetní techniky, hudební výchovy a školní kuchyňka. Školní knihovna není rozsáhlá, přesto mají učitelé k dispozici soubory knih z oblasti krásné literatury pro doplňkovou četbu. Učitelé úzce spolupracují s městskou knihovnou, kde mají žáci školy k literárním dílům potřebný přístup. Žáci používají učebnice vydané v několika nakladatelstvích a tyto učebnice byly pořízeny po konzultacích s vyučujícími.

Vybavení školy studijním materiálem, názornými pomůckami a didaktickou technikou má rozličnou kvalitu. Pro všechny sledované předměty má škola dostatek videopřehrávačů, televizorů, magnetofonů, dostatek videonahrávek a CD nosičů. V menší učebně výpočetní techniky je umístěno jen 10 počítačů. Vybavení informačními zdroji pro český jazyk je staršího data a pro samostatnou studijní práci žáků není dostatečné. Pro matematiku si pomůcky (tabelární přehledy, rýsovací pomůcky, trojrozměrné modely geometrických těles) vyučující na začátku školního roku vyzvedávají a během školního roku je mají ve svých

pracovnách a třídách. Pro zeměpis jsou v dostatečném množství k dispozici mapy, atlasy, vyučující může využívat programů v počítačích, zpětný projektor, dataprojektor, k použití je připraven i notebook. Kabinet přírodopisu obsahuje bohatou sbírku vycpanin ptáků a savců, sbírky nerostů a hornin, botanické, zoologické a biologické modely, kapalinové preparáty, biologické soupravy pro žákovské a demonstrační pokusy, velké množství přírodnin, mikroskopy a nástěnné obrazy. Je to velmi dobře vybavený kabinet.

Kabinet chemie a fyziky (společný pro oba předměty) je vybaven dostatečným množstvím chemikálií řádně označených a uložených, dostatkem chemického skla a laboratorních pomůcek. Přenosné kahany na butan nejsou vyhovující. Pro fyziku jsou k dispozici fyzikální modely, měřicí přístroje, demonstrační a žákovské soupravy pro mechaniku, optiku a elektřinu. V učebně F-CH není rozvod plynu a elektrického proudu (zásuvka na 24V pouze na demonstračním stole). Pomůcky jsou vesměs až na několik výjimek staršího data.

Od poslední inspekční návštěvy se materiální vybavení pro výuku cizích jazyků zřetelně zlepšilo. Pro výuku angličtiny má škola velmi dobře vybavenou učebnu, která se pravidelně využívá. Pro němčinu byla rovněž zřízena odborná učebna, ale svou velikostí a výškou lavic je vhodná pouze pro žáky prvního stupně. Většina hodin probíhá v kmenových učebnách. Estetická úroveň těchto tříd je závislá na vkusu a věku žáků. Vyučující mají dostatek slovníků, tabelárních pomůcek, grafických přehledů a kopírovaného i doplňkového materiálu. Cizojazyčná knihovna ve škole není.

Žáci mají zajištěný pitný režim (automaty, větší sifonová láhev) i režim stravovací (prodejní automaty trvanlivých potravin, svačiny připravované ve školní jídelně i výběr ze 3 různých nabídek obědů denně).

Vedení školy má vypracovaný dlouhodobý plán dalších stavebních úprav objektu, sleduje vybavování školy novými pomůckami a konzultuje potřeby s vedoucím metodických orgánů a vedoucí vychovatelkou ŠD. Obnovování materiálního vybavení je závislé na množství finančních zdrojů.

Česká školní inspekce hodnotí materiálně-technické podmínky školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Vzdělávací program Základní škola je od 1. září 2003 rozšířen o hodinu v 8. a v 9. ročníku týdně. Disponibilními hodinami byla posílena buď výuka anglického, nebo německého jazyka. Škola ani neintegruje žádného žáka doporučeného k integraci po vyšetření v pedagogicko psychologické poradně (PPP), ani pro tyto žáky nemá vypracovány individuální vzdělávací plány. Žákům nejsou vzhledem k rozšířené výuce cizích jazyků nabízeny volitelné předměty, v 1. a 2. ročnících mohou žáci docházet na nepovinný předmět cizí jazyk. Kontrolou rozvrhu i povinné školní dokumentace bylo zjištěno, že ve všech třídách všech ročníků je dodržen učební plán i hodinová dotace jednotlivých předmětů. ***Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu.***

Zápisy v třídních knihách v hodinách cizích jazyků, čtení a literatury v českém jazyce nekonkretizují učivo předepsané osnovami (uvádějí například obvykle jen autora a jeho dílo) a ve 4. a 5. ročníku nekonkretizují výuku psaní. Neprůkazné je i vedení záznamů o laboratorních pracích. Zápisy v loňských i letošních třídních knihách potvrdily i skutečnost, že vyučující nadřazují učivo obsažené v učebnicích nad učivo předepsané osnovami. Ani

zápisy v katalogových listech nejsou vedeny důsledně (zabílené záznamy, nevyplněné kolonky klasifikace, opravy známek bez autorizace oprav). **Kontrola naplňování učebních osnov není dostatečně účinná.**

Rozvrh je sestaven s ohledem na odbornost vyučujících a na obsazení tělocvičny a odborných pracoven. To limituje v některých případech i dodržování psychohygienických zásad při sestavování rozvrhu především na 1. stupni. Délka přestávek i počet vyučovacích hodin v jednotlivých dnech respektují právní normy, i když do školy dojíždějí přespolní žáci. Tím škola napravila nedostatky zjištěné při minulé inspekční návštěvě. Školní řád obsahuje všechny předepsané náležitosti a je pro žáky srozumitelný. Žáci i jejich rodiče mají přístup ke všem potřebným informacím na informačních tabulích, které jsou rozmístěny v chodbách a třídách. Vedení školy umožňuje používat i školní rozhlas. Jednou měsíčně probíhá setkání rodičů s třídním učitelem a rodiče se dozvídají potřebné informace i prostřednictvím třídních schůzek, aktuální učivo mohou žáci i rodiče nalézt na webových stránkách školy. **Organizace výchovně vzdělávacího procesu je funkční.**

Ve škole pracují dvě výchovné poradkyně - jedna na 1. stupni a druhá na 2. stupni. Žádná z nich nemá kvalifikaci pro výchovné poradenství. Stanovená náplň jejich činnosti přesně koresponduje s úkoly výchovného poradce vymezenými vyhláškou MŠMT č.130/1980 Sb., o výchovném poradenství. Na 1. stupni se výchovná poradkyně zaměřuje na spolupráci s učiteli a rodiči v prevenci výchovných a výukových obtíží žáků. Zajišťuje potřebná pedagogická a psychologická vyšetření žáků. Přehled žáků se speciálními vzdělávacími potřebami není zaveden. Na 2. stupni se zatím výchovná poradkyně (je ve funkci 1. rokem) zaměřila na poradenskou činnost ve volbě povolání vystupujících žáků.

Dostatečnou informovanost pro žáky zajišťuje prostřednictvím letáků a nástěnky na chodbě školy. Ke zvýšení přehledu studijních oborů přispívá i účast žáků na akci Burza škol a návštěvy informačního střediska úřadu práce. Dále je uplatňována spolupráce s PPP, úřadem práce, městským úřadem, speciální pedagožkou z PPP (pracuje jeden den v týdnu na škole) a metodickou prevence sociálně patologických jevů. Ta má zpracovaný minimální preventivní program orientovaný na prevenci a průběžně kontroluje jeho plnění. Ve škole nebyly zatím důvody k jednání výchovné komise. Na 1. stupni mají třídní učitelé pro rodiče zavedeny pravidelně 1x týdně konzultační odpoledne. Na 2. stupni jsou konzultace učitelů s rodiči konány na základě vzájemné dohody. **Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.**

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce na 1. a 2. stupni

Během inspekční činnosti byly navštíveny hodiny u 6 vyučujících na 1. stupni a hodiny tří různých učitelek 2. stupně.

Hodiny byly pečlivě připravené, až na výjimky však bylo zřejmé, že učitelky lpějí na obsahu a skladbě učebnic, jejichž probrání se pro ně stává i měřítkem plnění osnov. Tematické a časové plány si vytvářejí jen některé učitelky, ostatní využívají svých empirických zkušeností s rozvržením učiva.

Všechny vyučující jsou odborně i pedagogicky způsobilé a tato skutečnost se odráží v odborně správné výuce všech složek českého jazyka, které byly sledovány (mluvnice, sloh, literatura – čtení).

Využívání materiálního zázemí se liší především podle ročníků. Obecně se dá říci, že v nižších ročnících je výuka názornější a učitelky využívají kvalitně připravených tabulí a profesionálně vyrobených pomůcek (např. tabelární přehledy, kartotéku slov) i pomůcek vlastní výroby (domino, kartičky, namnožené texty). Ve vyšších třídách názornosti ubývá a v případě používání slovníků jako informačního zdroje jsou vyučující limitováni omezeným

počtem výtisků. Hodiny se tak opíraly o verbální názor nebo o údaje, které poskytovaly opět běžné učebnice. Moderní didaktická technika byla použita několikrát (přehrávání CD a MG při relaxačních činnostech i při výuce) a používání této pomůcky bylo vždy funkční. Jiná technika (zpětný projektor, PC apod.) využívána nebyla.

V průběhu hodin, které byly vedeny především frontálně, se objevovaly i vesměs zdařilé pokusy o skupinovou práci, která jen výjimečně nebyla zcela pochopena a nahrazovala pak frontální práci v menších skupinách žáků. Tradiční struktura (od opakování přes novou látku k závěrečnému procvičování, případně celohodinové procvičování ukončeného tematického celku) nepřinášela žákům žádné překvapení. Hodiny však byly připraveny tak, aby byly co nejefektivnější, žáci plnili řadu úkolů, vesměs ústní formou, a učitelky je vedly k správnému odbornému pojmosloví. Metodické chyby se vyskytovaly při čtení, kdy chyběl nácvik čtení obtížnějších spojení, příprava výrazového čtení, práce s dechem, nácvik čtení delších větných celků. V průběhu hodin nebyl patrný zvláštní zájem o práci s žáky se specifickými poruchami učení. Kladem je, že školní asistentka se může věnovat dětem cizinců, u kterých procvičuje slovní zásobu a komunikační dovednosti do té míry, aby žáci zvládali učivo podávané česky.

Především na 1. stupni byly hodiny propojeny s pestrými relaxačními činnostmi (tím se tyto hodiny pozitivně lišily od hodin sledovaných zde před pěti lety), takže nedocházelo k únavě a žáci byli aktivními spoluúčastníky vyučovacího procesu. V méně zdařilých hodinách byly však učitelky dominantní postavou a především v závěrečné části hodin začala jejich práce směřovat do úzké komunikační zóny, při které v dialogové metodě jen část žáků stručně až jednoslovně odpovídala na uzavřené otázky učitelek. Výsledkem pak byly i projevy drobného nespokojeného chování žáků, které vyučující přehlížela. Pozitivním jevem byly v nejlepších hodinách nadhled vyučujících, humor, hravost, rozvíjení fantazie, zapojování dalších receptorů (sluchu, hmatu), zařazování promyšlených a nestresujících soutěživých forem (nikoli individuálních soutěží) a používání zkušeností s dramatizací. I když se při hodinách vyskytovala dobrá ústní práce s chybou, v písemných projevech je sporadická a samotné písemné projevy žáků nevynikají grafickou úpravou a čistotou.

Motivace ve vyšších třídách se odbývala v podstatě oznámením cíle hodiny. V nižších třídách byla pestrá, nechyběly v ní hravé prvky (luštění rébusů, hádanek, křížovek) a v průběhu nejlepších hodin nechybělo ani využívání mezipředmětových vztahů (s cizími jazyky, s hudební výchovou). Učitelky vhodně využívaly i možnosti k výchovnému působení na žáky prostřednictvím probírané látky.

Vzájemné vztahy mezi učitelkami a žáky byly vstřícné, během sledovaných hodin nedošlo k žádnému narušení slušné a korektní komunikace.

V hodnocení převládá normativní metoda, která znevýhodňuje žáky s poruchami učení a žáky pomalejšího pracovního tempa. Klasifikace je četná, ale úzce zaměřená (především na diktáty a jakési desetiminutovky), v žakovských knížkách ve vyšších třídách 1. stupně chybějí známky ze čtení, psaní a sporadicky jsou uváděny známky ze slohu. V závěru vyučovací jednotky nechybělo celkové zhodnocení učitelem jen v nejlepších hodinách, jinak hodiny končily se zazvoněním i po něm bez výraznějšího závěru.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na 1. a 2. stupni

V předmětu bylo hospitováno dvanáct hodin u deseti vyučujících na obou stupních základní školy. Vzhledem k zaměření školy byl matematice přidělen minimální počet hodin ve všech ročnících. Všechny sledované hodiny měly stanovený konkrétní cíl, který byl až na jednu výjimku splněn a učivo vždy navazovalo na předcházející témata.

Vyučující splnili požadavky odborné a pedagogické způsobilosti, výuka byla vedena věcně i odborně správně.

Pro její podporu byla využita audiovizuální technika (dataprojektor, notebook) s programem, který si připravila vyučující, tabelární pomůcky profesionální i připravené pedagogy, trojrozměrné pomůcky, kopírovaný materiál, kartičky s čísly a důležitou úlohu měly předem připravené tabule. Třídy působily příjemným dojmem, jsou upravené, vyzdobené pomůckami a žákovskými pracemi.

Psychohygienu byla na prvním stupni zajištěna řízeným pohybem žáků po třídě nebo relaxační chvilkou, na druhém stupni spíše střídáním forem a metod práce, i když byly hodiny, ve kterých byla opomenuta úplně. Převládala sice tradiční styl frontální výuky s dominantní rolí učitele, ale objevilo se i činnostní učení s vyhledáváním a tříděním materiálů podle předem stanovených pravidel, práce s chybou, skupinová práce a párová práce. Téměř zcela chyběl individuální přístup k žákům z hlediska obtížnosti a množství úkolů, který by respektoval jejich schopnosti. Objevil-li se, potom jako dopomoc učitele při samostatné práci žáka.

Motivaci žáků učitelé nejvíce soustředili na úvodní sdělení cíle a obsahu probíraných témat. V průběhu hodin upozorňovali na možnosti využití v praxi, případně v jiných vyučovacích předmětech a motivovali známkou. Žáci projevovali zájem o výuku a pracovali se zaujetím.

Stanovená pravidla komunikace byla akceptována, převládala vzájemná důvěra. Žáci se nebáli projevit svůj názor, byli povzbuzováni k jeho prezentaci, k diskusi nad problémy. Méně pozornosti bylo věnováno rozvoji komunikativních dovedností, odpovídali většinou jedním slovem.

V žákovských knížkách bylo zjištěno pravidelné hodnocení žáků, někdy však v zápisech chybělo konkrétní uvedení klasifikovaného tématu. Při vyučování byl hodnocen individuální projev na tabuli nebo párová či skupinová práce a vždy bylo hodnocení zdůvodněno. Až na jednu výjimku však chybělo zhodnocení výkonu práce na konci hodiny a mnohdy nezbyl čas ani na shrnutí učiva.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu matematika jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém a německém jazyce

Vyučující obou předmětů mají učivo rozvržené do jednotlivých ročníků tak, aby byly pokryty požadavky osnov. Tomuto rozvržení jsou přizpůsobené používané učebnice, určené pro jednotlivé ročníky. Časově tematické plány vedení školy nevyžaduje. Příprava na výuku byla ve všech sledovaných hodinách velmi pečlivá a svědomitá.

Ve sledovaných hodinách se negativně neprojevila nekvalifikovanost dvou učitelů angličtiny, ve všech případech byla výuka odborně i věcně správná.

Materiální podpora výuky je ovlivněna faktem, že většina hodin angličtiny a němčiny probíhá v kmenových třídách, kam učitelé za žáky docházejí. Vyučující tedy mohou využít jen ty pomůcky, které jsou fyzicky schopni do třídy dopravit. Ve sledovaných hodinách používali magnetofony, slovníky a obrázky, případně kopírované materiály. Slovníky byly používané při skupinové práci, kdy jejich počet stačil. Z hlediska organizace byly hodiny pestré, zvolené metody odpovídaly charakteru probíraného učiva a věku žáků. Převládající frontální výuka byla prostrídána párovou a skupinovou prací, kde se uplatnila aktivita žáků. V několika hodinách angličtiny vyučující zařadili i prvky problémového vyučování. Jedinou slabinou zhlédnutých hodin z hlediska organizace výuky bylo dominantní postavení učitele, které snižovalo možnost žáků zapojit se do výuky. Stavba navštívených hodin byla vesměs tradiční:

s opakováním na počátku hodiny, probráním nového učiva a procvičením a zadáním domácího úkolu. Společnou slabinou takřka všech hodin byla absence závěrečného zopakování a upevnění učiva. Negativním rysem z hlediska psychohygieny bylo, že vyučující až na výjimky protahovali výuku do přestávky. Naopak pozitivně působily uvolňovací a relaxační aktivity, zařazované zejména v nižších ročnících.

Motivace ze strany učitelů měla podobu sdělení výukového cíle na počátku hodiny a pochvaly v jejím průběhu. Méně často využívali učitelé aplikaci učiva na každodenní zkušenosti žáků a spoléhali na silnou vnitřní motivaci žáků, kteří si jsou vědomi nutnosti mít dobré známky, aby mohli pokračovat ve studiu na středních školách.

Všichni vyučující disponují vynikajícím jazykovým zázemím, je proto samozřejmé, že výuka probíhá převážně v cizím jazyce. Většina komunikace vycházela od učitele k žákovi a měla formu otázek a odpovědí. Ojediněle zařadili učitelé i modelové situace a dramatizaci, při níž se uplatnil i další kreativní projev žáků, kterého jinak bylo poskrovnu. Při práci ve skupinách (a občas i ve dvojicích) žáci používali mateřský jazyk, což bylo zbytečné zejména ve vyšších ročnících.

V žákovských knížkách mají žáci zaznamenán dostatečný počet známek z pravidelného hodnocení. Ve sledovaných hodinách byli žáci hodnoceni převážně slovně a převládaly pochvaly a ocenění dosaženého pokroku. V ojedinělých případech byli žáci klasifikováni objektivně, avšak nezdůvodněnou známkou. Ve všech sledovaných hodinách prováděl hodnocení vždy učitel, žáci nedostali možnost vyjádřit se ani k průběhu hodiny, ani k vlastní práci. Analýzu výsledku vzdělávání učitelé neprovádějí, hodnocení slouží pouze k získání podkladů pro klasifikaci.

Celkově má průběh vzdělávání v anglickém a německém jazyce velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech na 1. a 2. stupni

V rámci inspekce bylo hospitováno celkem patnáct vyučovacích hodin u osmi učitelů. Všichni vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, což se pozitivně odrazilo na kvalitě výuky zejména po stránce odborné a věcné správnosti.

Bezprostřední příprava učitelů na výuku byla zpravidla promyšlená, učivo navazovalo na předcházející témata. Zvolené výukové cíle byly konkrétní a přiměřené věku a schopnostem žáků. V úvodu hodin často chyběla vstupní motivace založená na stanovení výukových cílů. Daleko více se dařilo vyučujícím vyvolat zájem o probírané učivo průběžnou motivací, která byla založena na vhodné aktualizaci učiva, dále využíváním mezipředmětových vztahů, aplikací dosavadních teoretických znalostí žáků a jejich praktických zkušeností. Zatímco v hodinách přírodovědy byli žáci motivováni soutěží, v hodinách chemie a fyziky se staly motivujícím faktorem problémové otázky a úkoly. Hodiny probíhaly v esteticky působivých kmenových třídách nebo v učebně fyziky a chemie. Všechny hodiny se vyznačovaly maximálním využitím názorných trojrozměrných pomůcek, odborné literatury, atlasů, nástěnných obrazů, fyzikálních a biologických modelů, přírodnin a kartiček s pojmy. Na 2. stupni byla efektivně použita i didaktická technika – zpětný projektor, dataprojektor s notebookem a video. K vyvození učiva ve fyzice a chemii byly využity demonstrační a žákovské pokusy.

Výuka postavená na činnostním pojetí podporujícím aktivní učení, spolupráci a věcnou komunikaci žáků zejména v účelné skupinové práci probíhala v menším počtu sledovaných hodin. V hodinách přírodopisu žáci plnili dílčí úkoly projektu Ekosystémy.

Laboratorní práce nejsou prováděny systematicky po tématech, v některých ročnících je jejich četnost velmi nízká nebo nebyly dosud prováděny.

Psychohygienické podmínky výuky byly kladně ovlivněny střídáním forem práce, zařazováním relaxačních chvil, přiměřenou tolerancí učitelů, pozitivními vztahy mezi vyučujícími a žáky a respektováním osobnosti žáka. Schopnější žáci se nebáli projevit svůj názor, byli povzbuzováni k jeho prezentaci. Komunikativní dovednosti žáků nebyly ve všech hodinách cíleně rozvíjeny, většina učitelů nevyžadovala po žácích souvislý ústní projev, často se spokojila s jednoslovnou odpovědí.

Zkoušení žáků ve sledovaných hodinách nebylo prováděno. Kontrolou žákovských knížek bylo zjištěno, že informovanost rodičů o prospěchu svých dětí je dostačující.

V závěru hodin chybělo prvotní upevnění nového učiva a zpětná vazba o jeho pochopení. Hodnocení a sebehodnocení žáků nebylo prováděno.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v bloku přírodovědných předmětů jsou velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Tradice školy ve výuce cizích jazyků určuje i další perspektivu školy, kterou vedení školy promyšleně sleduje.

Pro zjišťování kvality vzdělávání používá škola profesionálně zpracované srovnávací testy s následnou analýzou. Škola umožňuje žákům získat certifikáty v německém jazyce (za spolupráce s Goetheovým institutem v Praze) a obesílá řadu okresních a krajských soutěží především v jazykových dovednostech. Vlastní sebeevaluace probíhá formou shrnujících kontrolních prací (slohových, kontrolních diktátů, matematických prověrek apod.). Nedostatkem je, že tyto práce nejsou především v českém jazyce hlouběji analyzovány a ze zjištění nejsou vypracovávány následné kroky k odstraňování zjištěných nedostatků. Cenné je, že zkušební pedagogové si vedou po několik let portfolia prací žáků, takže je jejich měnící se úroveň zřejmá pro samotné žáky.

Česká školní inspekce hodnotí celkovou úroveň výchovně-vzdělávací práce ve všech zhlédnutých předmětech jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ SOUČÁSTÍ ŠKOLY

Školní družina (ŠD)

Režim školní družiny (dále i ŠD) je určen požadavky rodičů. Družina je otevřena od 6:00 do 14:30, o prázdninový provoz není mezi rodiči zájem.

V pěti odděleních, vedených plně kvalifikovanými vychovatelkami, je celkem zapsáno 130 žáků 1. až 5. ročníku, žáci do družiny nezařazení jsou při ranním provozu zapisováni do docházkového deníku. Povinná dokumentace je vedena průkazně a úplně.

Tři oddělení pracují ve vlastních třídách, dvě další oddělení společně v jedné velké herně. I když jsou některé ze samostatných heren stavebně řešeny atypicky a nejsou příliš velké, vyhovují pro práci po stránce bezpečnostní. Hračky, knihy, společenské a stolní hry, sportovní náčiní a zaměstnávací materiál (konstrukční stavebnice, výtvarný materiál aj.) jsou převážně opotřebované a staršího data výroby. Vychovatelky mohou využívat i zařízení školy (tělocvičnu, školní pozemek, knihovnu, keramickou dílnu a po dohodě i učebnu výpočetní techniky).

Kontrolou přehledů výchovné činnosti bylo zjištěno, že vychovatelky plní měsíční plány práce, neboť jsou zastoupeny všechny druhy činností a navíc všechny vychovatelky vedou zájmové kroužky, kam mají přístup i žáci v ŠD nezapsaní. ŠD spolupracuje s městskou knihovnou, čajovnou, s lounským divadlem a pořádá i rozsáhlejší akce (turnaje v šipkách,

v piškorkách, hra „prší“, Kloboučku, hop!, Člověče, nezlob se, zápasy v beyblade, oslavy Vánoc, masopustu, Velikonoc, karnevaly, drakiády).

Rodiče žáků zapsaných v ŠD přispívají částkou 100,- Kč měsíčně na provoz a 50,- Kč žáků v družině nezapsaných, ale docházejících do kroužku.

Vedoucí vychovatelka je členkou širšího vedení školy a zúčastňuje se pravidelně jeho porad.

ČŠI hodnotí personální, materiální a organizační zajištění školní družiny jako velmi dobré.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

V průběhu inspekční činnosti proběhla tematická inspekce *Výuka německého jazyka v základních a středních školách*. Výsledky zjištění jsou shrnuty v hodnocení výuky cizích jazyků.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje (adresa školy) uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení nejsou v souladu s údaji ve zřizovací listině a oba tyto údaje nejsou v souladu s razítkem školy.

Tradice poskytování rozšířené výuky cizích jazyků sahají do roku 1985. Jméno Jana Ámose Komenského jí bylo propůjčeno v roce 1990.

Vzhledem ke svému zaměření na výuku cizích jazyků udržuje škola kontakty s patronátními školami v německém Zschopau a s polskou školou v obci Rawicz.

Škola je garantem několik jazykových soutěží pro školy bývalého lounského okresu. Těchto soutěží se žáci školy nezúčastňují, měří své síly s žáky víceletých gymnázií, případně ve španělském a francouzském jazyce v regionálních kláních. Žáci školy se pravidelně zúčastňují vědomostních soutěží (olympiád), soutěží uměleckého charakteru (především výtvarných) a sportovních soutěží okresních i krajských kol. K nejvýznamnějším úspěchům patří 1. místa v okresních olympiádách v matematice, dějepisu, Pythagoriádě, v recitaci, v biologii i zeměpisu, 2. a 3. místo v krajském kole olympiády ve francouzštině a 4. místo ve španělštině. Škola se pravidelně spolupodílí na organizování Běhu Terryho Foxe.

Ve škole má své sídlo detašované pracoviště Pedagogické centrum Ústí nad Labem. To umožňuje na jedné straně učitelům školy snadnější přístup ke vzdělávání, na druhé straně působí učitelé školy ve středisku jako externí spolupracovníci.

Škola si vytvořila tradici ve vydávání graficky sličných almanachů žakovských prací. Má vlastní webovou stránku, kde se uveřejňují nejčerstvější zprávy a zajímavosti ze života školy. Žáci a zaměstnanci školy projeví před časem velkou míru solidarity se školou v Lounkách postiženou povodněmi a pomohli obnovit její provoz.

Žáci školy mají patronát nad zvířecími útulky.

Škola žákům nabízí škálu zájmových činností mimo vyučování (zaměření kroužků je především *sportovní* – baseball, míčové hry, gymnastika, kung-fu, střelecký kroužek, *estetické* – taneční, hra na flétnu, hudebně-dramatický kroužek, výtvarné kroužky a *kroužky pro zručné ruce* – paličkování, Dívčí klub; pracuje zde i kroužek historický a rybářský). Kroužky vedou učitelé, vychovatelky školní družiny i rodiče.

Při škole pracuje od podzimu 2003 rada školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol z 7. 9. 1999 pod č.j. 229/99-KÚ
2. Zřizovací listina ze dne 8. 9. 1994 (bez čísla jednacího) vydaná Městem Louny
3. Statistické výkazy Škol (MŠMT) V3-01 o základní škole k 30. 9. 2003
4. Dlouhodobá koncepce školy na období 1999 - 2005
5. Řád školy pro školní rok 2003/04
6. Organizační řád školy pro školní rok 2003/04
7. Pracovní řády pro zaměstnance školy (trvalá platnost)
8. Režim školní družiny pro školní rok 2003/04
9. Přehledy výchovně-vzdělávací práce 1. – 5. oddělení školní družiny
10. Docházkový sešit ŠD vedený od 1. 9. 2003
11. Zápisové lístky žáků ve školní družině pro školní rok 2003/04
12. Plán školy pro školní rok 2003/04
13. Plán personálního rozvoje pracovníků školy na léta 2001 - 2004-01-18
14. Dlouhodobý plán kontrolní a řídicí činnosti ve školních rocích 1999/2000 až 2004/05
15. Evidence pracovníků s osobními čísly 1074 a 1070
16. Výroční zprávy za školní roky 2001/02 a 2002/03
17. Třídní knihy (II. A, IV. A, V. A, VI. A, VII. A, VIII. A a IX. A) pro školní rok 2002/03
18. Třídní knihy pro školní roky 2003/04 (všechny)
19. Třídní výkazy třídy II. A, IV. B, IV. C, V. A, VII. A, VII. B a IX. A
20. Katalogové listy žáků tříd II. A, IV. B, IV. C, V. A, VII. A, VII. B a IX. A
21. Úplná dokumentace žáků školy šetřených na PPP s návrhem na integraci
22. Záписы pedagogických rad za školní roky 2001/02, 2002/03 a 2003/04
23. Protokoly o komisionálních zkouškách ve školním roce 2002/03
24. Rozvrhy všech tříd pro školní rok 2003/04
25. Záписы metodických orgánů sledovaných předmětů pro škol. rok 2003/04
26. Tematické plány hospitovaných předmětů pro školní rok 2003/04
27. Namátkou vybrané žákovské knížky, sešity a žákovské práce (včetně kontrolních)

ZÁVĚR

Základní škola J. A. Komenského Louny, Pražská 101 se zaměřila na vzdělávací program Základní škola č.j. 16 847/96-2 a Základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním jazyků č.j. 16 333/96-22-21 od 3. ročníku základní školy. V tomto programu má již dvacetiletou tradici.

Vedení školy pozitivně zareagovalo na doporučení obsažené v inspekční zprávě ze dne 22. června 1999 (viz inspekční zprávu s č.j. 063 71/99-2500).

Ve srovnání s předchozí kontrolou a inspekčními zjištěními došlo v personální oblasti k zlepšení především ve výuce německého jazyka. Počátkem školního roku 2003/04 vznikly problémy se zajištěním odborné a pedagogicky způsobilé výuky v předmětu anglický jazyk. Personální podmínky pro výuku neprofílových předmětů má škola velmi dobré.

Materiální podmínky pro výuku zvoleného učebního programu má škola také velmi dobré. Ve škole došlo k účelným stavebním úpravám a učitelé a žáci mají k dispozici moderní didaktickou techniku, většina kabinetů je vybavena zásobou vhodných názorných pomůcek a pracovních pomůcek, i když řada názorného materiálu, knih a příruček pochází ještě z doby někdejších centrálních dodávek.

Průběh výchovně vzdělávacího procesu, jak jej hodnotila při hospitační činnosti Česká školní inspekce, má velmi dobrou kvalitu, která je zajištěna prací zkušených pedagogů. Do výuky pronikají moderní pedagogické prvky (výuka prostřednictvím počítačů, skupinové a párové práce, kooperující prostředí).

Také činnost dalších součástí školy (školní družina, školní jídelna) přispívají k hladkému průběhu výchovně- vzdělávacího procesu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladimír Bečvář	Mgr. Vladimír Bečvář
Členové týmu	Mgr. Alena Dlouhá	Mgr. Alena Dlouhá
	Mgr. Milan Popule	Mgr. Milan Popule
	Mgr. Věra Slezáková	Mgr. Věra Slezáková

Další zaměstnanci ČŠI Eva Bechyňová, Marie Čapková, Ing. Libor Porteš, Alena Pospíšilová

V Chomutově dne 19. března 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 24. března 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Jaroslav Dostál	Mgr. Jaroslav Dostál

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, nám. T. G. Masaryka 1744, 430 01 Chomutov. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
KÚ – odbor školství Ústí nad Labem	2004-04-08	f1-1071/04-2005
MěÚ – odbor školství Louny	2004-04-08	f1-1072/04-2005
Rada školy	2004-04-08	f1-1073/04-2005

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány